

Aanvullend onderzoek ecologie Boerenbuurt ong. te Leersum

Aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen en steenmarter in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2024-1397
Datum:	11 december 2024
Samensteller:	ing. [REDACTED]
Collegiale toets:	ing. [REDACTED]
Opdrachtgever:	Ik Woon Betaalbaar
Contactpersoon:	[REDACTED]

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Mogelijk aanwezige soorten	4
1.3 Doel	5
1.4 Beschrijving plangebied	6
1.5 Voorgenomen werkzaamheden	6
1.6 Juridisch kader	7
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	8
2.3 Veldbezoeken	10
2.4 Specifieke omstandigheden	11
3 Resultaten	12
3.1 Kleine marterachtigen	12
3.2 Steenmarter	12
3.3 Overige soorten	13
3.4 NDFF	14
4 Conclusie	15
4.1 Kleine marterachtigen	15
4.2 Steenmarter	15
4.3 Overige soorten	15
4.4 Vervolgstappen	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Boerenbuurt ong. te Leersum is een weideperceel met restant van een boomgaard gesitueerd (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens woningen te realiseren op de planlocatie.

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen aan de Boerenbuurt ong. te Leersum en bestaat uit een weideperceel met restant van een boomgaard.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Omgevingswet is een quickscan Natuur uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (Bezemer, 2024). Op basis van de quickscan Natuur kon de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of essentieel leefgebied van kleine marterachtigen (bunzing en wezel) en steenmarter niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Ik Woon Betaalbaar heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Natuur (Bezemer, 2024) is gebleken dat binnen het plangebied mogelijk voortplantings- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van kleine marterachtigen (bunzing en wezel) en steenmarter (tabel 1.1). De laanvormige bosschages met braamstruweel en houtstapels en de greppels hebben mogelijk een belangrijke functie als foerageergebied (bunzing, wezel en steenmarter) en/of rust- en voortplantingsplaats (bunzing en wezel). In figuur 1.2 zijn enkele foto's van deze structuren weergegeven.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten (Bezemer, 2024).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Bunzing	Ja	NB	Verblijfplaatsen (bunzing en wezel) en essentieel leefgebied
Wezel	Ja		
Steenmarter	Ja		
Vleermuizen			
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Figuur 1.2 De braamstruwelen (links) en takkenhopen (rechts) hebben mogelijk een essentiële functie voor kleine marterachtigen (bunzing en wezel) en steenmarter.

1.3 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn er kleine marterachtigen (bunzing en wezel) en/of de steenmarter aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied migratieroutes, foerageergebieden, voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Resulteert de voorgenoemde ingreep in het beschadigen of wegnemen van voortplantings- en/of verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor de voorgenoemde ingreep uitgevoerd kan worden?

1.4 Beschrijving plangebied

Het plangebied gelegen aan de Boerenbuurt ong. te Leersum bestaat uit een weideperceel omringd door lanen van knotwilgen en andere boomsoorten (figuur 1.2). Op het perceel is een restant van een boomgaard aanwezig, bestaande uit 5 fruitbomen. De weide wordt meermaals per jaar gemaaid. Aan de noordoostzijde van de planlocatie is een inrit gesitueerd. Langs de inrit zijn op het perceel boomstammen opgeslagen. Rondom de planlocatie zijn smalle afwateringssloten gelegen. Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Natuur (Bezemer, 2024). In figuur 1.3 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van het plangebied.

Figuur 1.3 De planlocatie bestaat uit een weideperceel met restant van een boomgaard.

1.5 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie 9 woningen met bijbehorende landschappelijke inpassing te realiseren. In het landschappelijk inpassingsplan blijven de lanen met knotwilgen behouden of versterkt. Andere bomen op de planlocatie worden gekapt. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- kappen van bomen: kapwerkzaamheden en afvoer van hout;
- dempen van delen van sloten: graaf- en dempwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

Figuur 1.4 Visuele presentatie van de beoogde situatie (bron: Dirk Luijendijk Tuin & Landschap).

1.6 Juridisch kader

De soortenbescherming van de Omgevingswet valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (Bal art. 11.37), Habitatrichtlijn (Bal art. 11.46) en de nationaal beschermde soorten (Bal art. 11.54). De bescherming van de bunzing, wezel en steenmarter valt onder de nationaal beschermde soorten. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Ow, art. 5.1

Lid g: Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten: een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt aangewezen welke schadelijke handelingen hiermee worden bedoeld. Bal art. 11.54 (Nationaal beschermde soorten)

Lid 1b: Het is verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (bunzing, wezel en steenmarter) opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de kleine marterachtigen zijn deze richtlijnen vastgelegd in het Kennisdocument (BIJ12, 2024). Voor de steenmarter zijn geen protocollen of richtlijnen opgesteld. Derhalve wordt voor de steenmarter tevens het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024) aangehouden. Blom Ecologie voert de soortgerichte aanvullende onderzoeken uit conform de meest actuele onderzoeksprotocollen en -richtlijnen.

De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform het relevante Kennisdocument.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in het relevante Kennisdocument.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Kleine marterachtigen	Functioneel leefgebied	Juni – medio november	Minimaal 8 weken inventariseren middels marterboxen, cameravallen, struikrovers, sporenbuizen en sporenonderzoek.
Steenmarter	Functioneel leefgebied	Juni – medio november	Minimaal 8 weken inventariseren middels cameravallen, struikrovers en sporenonderzoek.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen de planlocatie is het aanvullend onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities de planlocatie het meest efficiënt (strategisch) kan worden onderzocht. De strategische locaties van het plaatsen van de camera's en het zoeken naar sporen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van groenstructuren, watergangen, verlichting en diverse typen van bebouwing.

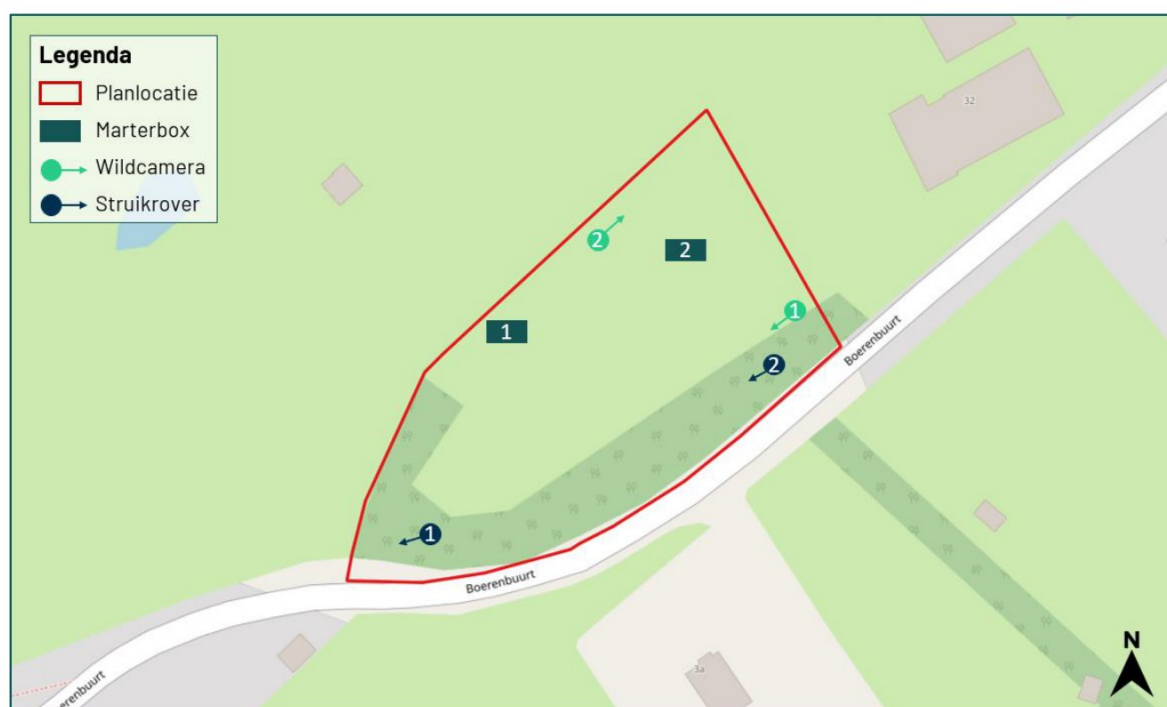
Om de aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen en steenmarter vast te stellen zijn één marterbox, één struikrover en één cameraval ingezet (figuur 2.1). Voor het bepalen van de onderzoeksinspanning moeten geschikte meetpunten worden bepaald. Voor de meetpunten geldt dat per 0,25 hectare leefgebied minimaal één methodiek ingezet dient te worden. Bij het toepassen van de onderzoeksmethoden moet elk meetpunt elke te onderzoeken soort dekken. De onderzoeksmethoden zijn geplaatst op 'kansrijke' locaties als wissels, tussen de bramenstruiken, begroeide oevers langs de afwateringssloot en in de restanten van de boomgaard (figuur 2.2). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 27 september 2024 t/m 22 november 2024, gedurende een aaneengesloten periode van 8 weken. Na 4 weken zijn de marterbox, struikrover en wildcamera verplaatst om nieuwe meetpunten te creëren.

De camera is in de eerste ronde geplaatst in de weide langs bramenstruwelen. In de tweede ronde is de camera verplaatst langs de laan met knotwilgen aan de noordwestzijde van het perceel. Middels palen die de grond in zijn gegraven zijn de camera's vastgezet en gericht op verschillende oriëntatiepunten (figuur 2.3).

De marterbox is in de eerste ronde geplaatst tussen de braamstruwelen en in de tweede ronde tussen de fruitbomen. Een marterbox is een kist met een buis als opening. De buis leidt naar de binnenzijde waar een lokstof (sardientjes) wordt geplaatst. In de kist zit een camera met bewegingsdetector. Op de camera is een lens met sterkte geplaatst (2+).

De struikrover is in de eerste ronde tussen de braamstruwelen geplaatst en in de tweede ronde is de struikrover geplaatst tussen de opgestapelde boomstammen. Een struikrover is een open PVC buis met een plank met daaraan een wildcamera en lokstof vastgemaakt. De camera is gericht op de opening van de struikrover. Op de camera is een lens met een sterkte van 2+ geplaatst.

Naast het plaatsen van een wildcamera, marterbox en struikrover is tijdens elk veldbezoek specifiek een sporenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen en/of verblijfplaatsen. Dit betreffen sporen als latrines met uitwerpselen, prooiresten, prenten en vraatsporen.

Figuur 2.1 Overzicht van de locaties van de marterbox, struikrover en cameraval. De nummers 1 en 2 geven de periode van de locatie aan. De eerste periode is van 27 september t/m 25 oktober en de tweede periode is van 25 oktober t/m 22 november.

Figuur 2.2 De struikrover in de eerste ronde (links) en de cameraval in de tweede ronde (rechts).

De data die wordt verzameld in het soortgericht aanvullend onderzoek wordt ingevoerd en opgeslagen in de VeldwerkApp, een applicatie die Blom Ecologie specifiek voor dit type onderzoeken heeft laten ontwikkelen. In de VeldwerkApp worden de omstandigheden van het veldbezoek, beeldmateriaal en onderzoeksresultaten in een hoog detailniveau verwerkt. De onderzoekers hebben ook direct toegang tot de resultaten van eerdere veldbezoeken om eerder gedane (onzekere) waarnemingen te kunnen valideren. Naast het uitgevoerde veldonderzoek wordt ook het eerder uitgevoerde bureauonderzoek geactualiseerd. Hiervoor wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opnieuw geraadpleegd om te checken of externe personen of partijen waarnemingen hebben gedaan die relevant zijn in voorliggend project. Hiervoor wordt een check gedaan op waarnemingen die relevant zijn in kader van de beoogde ruimtelijke ingreep wat betreft locatie (binnen circa 100 m van de planlocatie) en soortgroepen. De meest recente datum van raadpleging in de NDFF is d.d. 5 december 2024.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum
Marter 1	Camera's uitzetten / sporen zoeken	1	27-09-2024
Marter 2	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	09-10-2024
Marter 3	Camera's verplaatsen/ SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	25-10-2024
Marter 4	SD kaarten en batterijen wisselen / sporen onderzoeken	1	04-11-2024
Marter 5	Camera's ophalen / sporen zoeken	1	22-11-2024

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Kleine marterachtigen

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen op de wildcamera vastgelegd. Tevens zijn geen sporen aangetroffen.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als latrines, uitwerpselen, prooiresten of prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan. Derhalve is er geen sprake van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats op de planlocatie.

Functioneel leefgebied

Op de planlocatie is tevens geen sprake van functioneel leefgebied en/of migratieroute van kleine marterachtigen door geen visueel bewijs op de wildcamera's én de afwezigheid van sporen (c.q. prenten of wisselsporen) binnen de planlocatie.

3.2 Steenmarter

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes is één waarneming van de steenmarter vastgelegd op de camera van de struikrover in de tweede ronde (figuur 3.1). Gedurende de onderzoeksrondes zijn eenmalig de prooiresten van een kip aangetroffen. Aangezien de vos ook is waargenomen op de beelden tijdens het onderzoek, kan de kip ook een prooirest zijn van de vos (figuur 3.2). Andere sporen zijn niet waargenomen. Derhalve zijn er geen sporen aangetroffen die uitsluitend afkomstig zijn van de steenmarter.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden. De structuren op de planlocatie zijn niet geschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats. Tevens zijn op de planlocatie geen sporen als latrines, uitwerpselen of prenten aangetroffen, die wijzen op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarenboven is de steenmarter slechts eenmalig waargenomen op de wildcamera's. Bij een vaste rust- of voortplantingsplaats is de verwachting dat de steenmarter vaker wordt vastgelegd op de beelden. Wegens de eenmalige waarneming van de steenmarter en de afwezigheid van sporen, uitsluitend afkomstig van steenmarter, is er geen sprake van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats op de planlocatie.

Functioneel leefgebied

Op de planlocatie is tevens geen sprake van essentieel leefgebied en/of migratieroute van steenmarter door infrequent visueel bewijs op de wildcamera's én de afwezigheid van sporen (c.q. prenten of wisselsporen) binnen de planlocatie die uitsluitend behoren tot steenmarter. Tevens werd in de quickscan aanwezigheid van essentieel leefgebied uitgesloten vanwege de aanwezigheid van vergelijkbare habitatonderdelen in de directe omgeving (Bezemer, 2024). Gezien de steenmarter eenmalig is waargenomen is er wel sprake van functioneel leefgebied van steenmarter.

Figuur 3.1 Foto van de steenmarter op de planlocatie. De steenmarter is eenmalig vastgelegd op de camera in de struikrover in de tweede ronde.

3.3 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. In de marterbox zijn de volgende soorten waargenomen: aardmuis, bosmuis, huiskat, huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis. De volgende soorten zijn waargenomen op de wildcamera: blauwe reiger, ekster, gaai, heidelibel spec., houtduif, huiskat, koolmees en vos (figuur 3.2). Op de camerabeelden van de struikrover zijn de volgende soorten waargenomen: bosmuis, bruine rat, huiskat, pimpelmees, roodborst en winterkoning.

Van deze soorten zijn geen nestlocaties of vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen. De aangetroffen soorten vallen onder de Algemene zorgplicht. Met betrekking tot de overige waargenomen soorten is geen sprake van overtreding, mits de Algemene zorgplicht in acht wordt genomen. Maatregelen omtrent de Algemene zorgplicht zijn opgenomen in de quickscan (Bezemer, 2024).

Figuur 3.2 Foto van de vos op de planlocatie. De vos is vastgelegd op de wildcamera in de tweede ronde.

3.4 NDFF

Tijdens het raadplegen van de NDFF (2019-2024) zijn geen waarnemingen aangetroffen die aanvullend zijn op voorliggende onderzoeksresultaten en relevant zijn binnen voorliggend project.

4 Conclusie

4.1 Kleine marterachtigen

In de periode september - november 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing en wezel) in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Tijdens het onderzoek zijn geen individuen en/of sporen van kleine marterachtigen aangetroffen binnen het plangebied. Er is op de planlocatie geen sprake van vaste rust- en verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van de kleine marterachtigen (bunzing en wezel).

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.54. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is derhalve niet benodigd.

4.2 Steenmarter

In de periode september - november 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Tijdens het onderzoek is eenmalig een waarneming gedaan van de steenmarter. Sporen uitsluitend behorend tot de steenmarter zijn niet aangetroffen. Op de planlocatie is geen sprake van vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter. Door de eenmalige waarneming is er wel sprake van functioneel leefgebied van de steenmarter, maar aanwezigheid van essentieel leefgebied kan uitgesloten worden. Derhalve is aantasting van vaste rust- en voortplantingsplaatsen en essentieel leefgebied uitgesloten.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.54. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is derhalve niet benodigd.

4.3 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot kleine marterachtigen en steenmarter. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn geen nesten van vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied. Met betrekking tot de overige waargenomen soorten is geen sprake van overtreding, mits de Algemene zorgplicht zoals beschreven in de quickscan (Bezemer, 2024) in acht wordt genomen.

4.4 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de beoogde ruimtelijke ingreep is geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. Er gelden in het kader van natuurwetgeving geen verdere vervolgstappen.

Bronvermelding

Bezemer, L., 2024. Quickscan Natuur Boerenbuurt e.o. te Leersum. Oriënterend onderzoek natuur in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2024)

Kennisdocument Kleine marterachtigen (Bunzing – Hermelijn – Wezel)

Bijlagen

Bijlage 1 Kleine marterachtigen

Bijlage 2 Steenmarter

Bijlagen

Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen (figuur 1). Deze soorten zijn sterk gebonden aan kleinschalige landschappen met afwisselende structuren als houtwallen, bosschages, begroeide oevers, weides en parken. Afwisselende structuren bieden voldoende dekking en voedsel en zijn van groot belang bij de migratie. Alle drie de soorten zijn roofdieren die vaak dag en nacht actief opzoek zijn naar voedsel als kleine zoogdieren, amfibieën en (jonge) kleine vogels. Naast de belangrijke functies als dekking, voedsel en verspreiding moet een geschikt leefgebied ook voorzien in rust- en voortplantingsplaatsen. Droge plaatsen als oude hopen, houtstappels, holle bomen, takkenrillen, strobalen, puinhopen en ook oude schuren en stallen bieden geschikte rust- en voortplantingsmogelijkheden. Met name in de nazomer, wanneer de dispersie plaats vindt en populatieaantallen het hoogste zijn, is de waarnemingskans het hoogst (BIJ12, 2024; Zoogdiervereniging, 2024).

Figuur 1 Links de bunzing, midden de wezel en recht de hermelijn (bron: © Zoogdiervereniging).

Steenmarter

Het voorkeurs habitat van de steenmarter betreft een kleinschalig parklandschap (figuur 2). De soort wordt met name aangetroffen nabij steden, dorpen en boerderijen. Geschikte leefgebieden bestaan voornamelijk uit kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. In het bijzonder heeft de steenmarter een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Daarbij is de aanwezigheid van elementen als groenstroken, heggen, houtsingels, greppels en bermen die kunnen dienen als foerageer- en jachtgebied van belang (Zoogdiervereniging steenmarter, 2024).

Figuur 2 De steenmarter (bron: zoogdiervereniging.nl).

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl